

УДК 338.24.021.8

ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Вікторія Божкова, Анна Білан

*Сумський державний педагогічний університет
ім. А. С. Макаренка (Україна)*

Невід’ємна риса сучасної економіки – інноваційність, яка відображає складні процеси перетворення нових ідей та знань в економічні відносини. Порівняно з низкою економічно розвинених країн світу, незважаючи на вигідне економіко-географічне положення, достатньо багатий природно-ресурсний, науково-освітній та культурний потенціал, рівень економічного розвитку та інноваційної діяльності України залишається на низькому рівні. Головна причина цього полягає у відсутності цілеспрямованої, ефективної, комплексної інноваційної політики та слабких ринкових стимулах до інноваційної діяльності.

Європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС [1]. Від нових країн ЄС і можливих кандидатів (зокрема України) у цьому напрямі вимагають створення ефективної інноваційної інфраструктури, яка перебуватиме під контролем комісії ЄС. Найперспективнішими будуть ті країни, які раніше розпочали реальні економічні та інноваційно-інвестиційні реформи [2]. Україна в період здійснення комплексного реформування усіх сфер суспільного життя орієнтується на чинну в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Сьогодні інновації є ключовою рушійною силою успішного економічного зростання і розвитку. Необхідно звернути увагу на те, що посилення євроінтеграційних інтересів України зумовлює формування та реалізацію механізмів державної інноваційної політики, що надалі активізує інноваційну діяльність як на регіональному рівні, так і на рівні підприємств, і відповідно сприятиме підвищенню конкурентоспроможності у світовому економічному просторі. Важлива роль належить координації діяльності державних органів, визначенню показників виконання і засобам моніторингу та оцінювання. Проте наразі в Україні належно не втілено принципу довгострокового планування розвитку економіки з визначенням фінансових та організаційних механізмів. Окремі галузеві програми зазвичай не пов’язані між собою і не забезпечені

достатнім фінансуванням. Окрім того, в Україні не реалізовано характерної для держав ЄС комплексної підтримки інноваційної діяльності, що містить фінансові, кредитні, податкові механізми, розвиток інфраструктури, поглиблення кооперації наукових установ та підприємницького сектору держав ЄС зі здійснення проектів [1].

На думку С. Жукова та О. Дюгованець [2], реалізація пріоритетних завдань для України, які полягають у формуванні й ефективному використанні української інноваційної системи, поліпшенні інноваційного забезпечення економіки і врегулюванні питань зближення з Євросоюзом, сприятиме становленню України як інвестиційно привабливої країни та підвищенню її міжнародної конкурентоспроможності. Відповідно ефективна інноваційна політика є визначальним фактором розвитку економіки країни на сучасному етапі євроінтеграції України.

Стратегічним пріоритетом найбільш економічно розвинених європейських країн визначено ефективну інноваційну політику, спрямовану на розроблення радикальних інновацій, які визначають шлях цих країн до ринку, вільного від конкурентів, пошуку незайнятих просторів для розвитку підприємництва, виведення на глобальний ринок нових товарів, послуг, технологій. У державах з економікою, що розвивається і перебуває в активному реформуванні, зокрема в Україні, інноваційна діяльність повинна зростати поступово, бути спрямованою на перейняття досвіду й наслідування і здатною створювати умови, які стимулюють та підтримують інновації. Погоджуємось із С. Жуковим та О. Дюгованець [2], що у випадку євроінтеграції України автоматично створюватимуться стимули для підприємств до використання ресурсів у сфері досліджень і технологій із різних європейських країн. Поступово нові знання генеруватимуться в різних центрах знань і стануть частиною формування спільної європейської інноваційної політики. Українські компанії відповідно використовуватимуть результати цих досліджень для нарощення їхньої конкурентоспроможності на міжнародних і глобальних ринках.

Зважаючи на викладене вище, сьогодні одним із найактуальніших питань є активізація євроінтеграційних процесів для приєднання України до світового економічного простору та створення в країні довгострокових умов для неперервного економічного зростання, що зумовлюють необхідність збільшення й ефективного використання інноваційного потенціалу, розширення можливостей його реалізації під час поглиблення інтеграції національної економіки у світові та регіональні структури. Отже, зростання інноваційного потенціалу України є обов'язковою умовою успішної реалізації євроінтеграційної політики держави.

Список використаних джерел

1. Сільченко І. А. Інноваційна політика України в умовах євроінтеграції // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2016. – № 3(35). – С. 12–16. – URL: http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/4_12.pdf
2. Жуков С., Дюгованець О. Інноваційна політика на шляху євроінтеграції: завдання і виклики для України // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2014. – Вип. 3. – С. 86–99. – URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/4710/1/Жуков%20С.pdf>.